

*Nem érzem, nem is gondolom,
De akarom, akarom, akarom.*

Pilinszky írta Sík utolsó kötetéről: „Ezekben az utolsó versekben már nyoma sincs a kezdet himnikus modorának, de ami fölragyog benne, az valóban fényt áraszt. Nem eszménykép kíván lenni többé, hanem eszményképe az őszinteségnek. Nyomában tisztázottabb lehetőségek nyílnak azok számára, akik egyszerre hallják a kettős hívatást, a papi hivatását és a költészetét. Utolsó kötete így lett valójában nyitánya egy egészen mély drámai lehetőségnek. Ezt igazolja utolsó, e nemben talán legmegragadóbb, legpörébb verse: *A néma Miatyánk*” (Sík Sándor utolsó kötet). Pilinszky sora azért is tanulságos, mert több mint félévszázad távolából segíthet megérteni, mi az a csend, ami Sík Sándor költői életművét ma körülveszi: a felejtés csendje? a megértés(re várakozás) csendje? vagy a meg nem értésé? a belső elmélyülés, az imádság csendje? vagy ennek képtelenségéé? az övé vagy a miénk?

Most még nem tudom.

Gyöngéden és védtelenül

TOMAJI ATTILA

Réz Pál halálára

*Szeretek utazni
leginkább a déli partvidékeken érzem otthon magam
gyakran találkozhattál volna velem
etruszk városok piacain boltíves városkapuk alatt
felkönyöklő mosolygó halottak szoborarcába nézve hosszan
vagy fanyar Retsinával eltelten Kréta ivókútjai fölé hajolva
unottan kószálva Ciprus homok alá temetődött
romjai között s Elba tengerparti kocsmáiban is
ahol a borba tengervizet fröccsent az esti szél*

*És szeretem a pörköltet
ha lehet vadhúsból s tesztek bele bort cukrot mustárt
hogy aki kóstolja sokáig keresse harmóniája titkát*

*És szeretem ha Satie
szól mikor dolgozom mert mintha hallanám*

*ahogy a klaviatúrára nehéz esőcseppek hullanak
hullanak egy magára maradt fa levelei a kertben*

*És szeretem azt a szerelmes asszonyt
aki miatt virágport találtak egy 900 év előtt meghalt
angol király szívében
százszorszép mirtusz menta fenyő harangvirág porát
a király feltárt szívében*

*És szeretem azt az orosz emigráns író
elporladt tatár hercegek ivadékát
aki séta közben párizsi hajnalon
azt találta mondani egy még ismeretlen festőnek
jó reggelt uram jó munkát
és megsejtette hogy ez a porcelánfestőnek
indult fiatalember fényes a tört eidosz lobbanásaival
telt vásznakat hagy majdan maga után*

*És szeretem azt a kezét
a fiatalember évtizedekkel későbbi öreg kezét
amihez az utolsó napokban
hogy kertje csillagnéző örült liliomait festeni tudja
odaköötték a remegő ecsetet*

*És szeretem az olvasás mindenki számára elérhető menedékét
a labirintusok bejárhatóságának makacs illúzióját
a kétségbeesés ártatlanságát az ártatlanság kétségbeesését
ha valaki azt írja amiben él és abban él amit ír
s pátosztalan teremt örökkévaló költészetet*

*Viszont nem szeretem a hazaszeretet ripacsait
akik nemzetiszín szavaikkal
pántlikagúzt fonnak a haza köré
ahogy azok véleményét sem szeretem
és nem is tisztelem
akik ellenséget látnak azokban
akik szeretik Magyarországot
akik mint én
gyöngéden és védtelenül
szeretik a hazájuk
emlékét — —*